

Urząd Regulacji Energetyki

<https://www.ure.gov.pl/pl/urząd/wspolpraca-miedzynarod/2664,Jedna-droga-do-wspolnego-ryнку-energii-elektrycznej-po-srodowym-glosowaniu-w-Par.html>
25.04.2024, 21:27

Strona znajduje się w archiwum.

Jedną drogą do wspólnego rynku energii elektrycznej – po środowym głosowaniu w Parlamencie Europejskim

Rozdział właścicielski bez wyjątków, limity cen na niekonkurencyjnych rynkach, pierwszeństwo w dostępie do sieci dla źródeł odnawialnych, silna i decyzyjna agencja regulacyjna na poziomie wspólnotowym, to propozycje do III pakietu energetycznego, które przyjął Parlament Europejski. Parlament w swych poprawkach idzie dalej niż Komisja Europejska. Posłowie odrzucili również propozycję "trzeciej drogi" forsowaną przez grupę państw członkowskich.

Jeśli nawet do europejskiego rynku energii może prowadzić wiele dróg, to niektóre z nich czynią to szybciej, zdają się sądzić posłowie, którzy mając do wyboru kilka rozwiązań gwarantujących wydzielenie działalności sieciowej ze struktur zintegrowanych pionowo koncernów energetycznych, opowiedzieli się za rozwiązaniem najdalej idącym - pełnym rozdziałem właścicielskim działalności sieciowej od wytwarzania i obrotu.

Głosując nad sprawozdaniem brytyjskiej deputowanej Eluned Morgan posłowie opowiedzieli się przeciwko propozycjom "trzeciej drogi" zgłaszanym przez koalicję ośmiu państw członkowskich (Austrię, Bułgarię, Francję, Niemcy, Grecję, Luksemburg, Łotwę i Słowację), która - zdaniem pomysłodawców - umożliwiłaby dalszą liberalizację rynku bez konieczności uciekania się do rozdziału właścicielskiego. Propozycja "trzeciej drogi", która obecnie uzyskuje miano "modelu ITO" (ang. independent transmission operator) to nic więcej jak "pogłębiony" rozdział działalności z zapewnieniem "efektywnego rozdziału interesów" poprzez ścisły nadzór regulacyjny.

Posłowie nie tylko odrzucili propozycje "trzeciej drogi", ale również i "drugą", która od samego początku zawarta była we wniosku legislacyjnym Komisji Europejskiej. Komisja chciała umożliwić państwom członkowskim przekazanie kontroli nad majątkiem sieciowym

niezależnym operatorom systemowym (model ISO), bez konieczności jego zbywania. „Ten model oznacza jedynie większe koszty związane z biurokracją i nadzorem regulacyjnym” - stwierdziła jednak Morgan i - jak widać - przekonała większość posłów.

"Jestem zawiedziona porozumieniem zawartym w Radzie" - stwierdziła podczas debaty Eluned Morgan - "Ugięliście się za bardzo przed głosem mniejszości" - zwróciła się do przedstawiciela prezydencji słoweńskiej. Odnosząc się do propozycji ośmiu krajów, które sprzeciwiają się rozdziałowi właścicielskiemu i zaproponowały tzw. "trzecią drogę", Morgan zarzuciła im "ochronę narodowych koncernów, które chcą inwestować na innych rynkach, ale odmawiają dostępu do własnego". "Jestem rozczarowana postawą Komisji Europejskiej, którą nie broniła swojej własnej propozycji. Wy zawróciliście, my nie" - powiedziała zwracając się do przedstawiciela Komisji Europejskiej.

Oprócz propozycji rozdziału właścicielskiego, projekt w wersji poselskiej przewiduje również możliwość limitowania cen finalnych na niekonkurencyjnych rynkach, pierwszeństwo w dostępie do sieci dla źródeł odnawialnych, a także utrzymuje zapisy proponowane przez KE, których celem było zapobieżenie przejęcia kontroli nad systemami przesyłowymi przez kraje trzecie. Posłowie wzbogacili propozycje Komisji Europejskiej także o inne zapisy, które umacniają w swych prawach najsłabszych uczestników rynku. W dwóch innych sprawozdaniach posłowie opowiedzieli się za nadaniem szerokich kompetencji agencji współpracy regulatorów energii, która wraz ze wzrostem odpowiedzialności zyska uprawnienia decyzyjne. Głosowanie nad częścią pakietu dotyczącą rynku gazu (sprawozdanie La Russa i Papparizov) odbędzie się w lipcu.

--- Szczegóły propozycji ---

Obecny system nie działa sprawnie, istnieją podejrzenia, że nie wszyscy uczestnicy rynku przestrzegają reguł, to opinia Eluned Morgan, autorki sprawozdania poświęconego dyrektywie regulującej dostęp do rynku energii elektrycznej. Przekonywała, że jedyną opcją dla spółek energetycznych powinien być pełen rozdział właścicielski, gdyż koncerny energetyczne nie będą miały motywacji ekonomicznej do inwestowania w połączenia międzysystemowe, jeśli pozostaną właścicielami sieci przesyłowych.

Na znaczenie rozwoju połączeń międzysystemowych zwracał uwagę Alejo Vidal-Quadras, autor sprawozdania w sprawie rozporządzenia dotyczącego dostępu do sieci elektroenergetycznych na potrzeby wymiany międzynarodowej. Aby zagwarantować równe zasady konkurencji potrzebny jest rozwój połączeń międzysystemowych i silna regulacja. Za zwiększeniem uprawnień, ale i odpowiedzialności europejskiej agencji regulacyjnej opowiedział się również Giles Chichester, sprawozdawca projektu rozporządzenia w sprawie agencji współpracy regulatorów energii. "Nasze propozycje zgłoszone wobec agencji stanowią wyważoną mieszankę niezależności regulacyjnej i politycznej kontroli" - powiedział Chichester.

Pierwszeństwo dla źródeł odnawialnych

Poprawki zaproponowane przez posłów zmierzają do zapewnienia korzystnych warunków rozwoju energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Krajowe organy regulacyjne będą mogły zobowiązać operatora systemu, aby przyznawał pierwszeństwo tym instalacjom, które wykorzystują odnawialne źródła energii lub odpady, lub takie, które produkują łącznie ciepło i elektryczność. Wyjątkiem byłyby sytuacje, w których ważniejsze byłyby wymogi zrównoważenia technicznego lub bezpieczeństwa i niezawodności sieci.

Inicjatywy regionalne

Inicjatywy regionalne umożliwiają operatorom systemów przesyłowych i krajowym organom regulacyjnym harmonizację dostępu i zasad dotyczących równoważenia w danym regionie, a nawet tworzenie regionalnych struktur przesyłowych, pozwalają skuteczniej wykorzystywać sieć i ułatwiać transgraniczny handel i inwestycje. W związku z tym krajowe organy regulacyjne powinny współpracować dla celów zharmonizowania i zintegrowania swoich rynków przynajmniej na jednym lub kilku szczeblach regionalnych. Państwa członkowskie powinny natomiast wspierać współpracę operatorów sieci na szczeblu europejskim i krajowym.

Limity cen ochronią przed nadużyciami

W celu ochrony odbiorców przed nadużyciami na rynku, krajowe organy regulacyjne będą mogły nakładać limity cen na niekonkurencyjne rynki na określony, ograniczony okres. Limity powinny być ustalone na wystarczająco wysokim poziomie, tak aby nie zniechęcać nowych podmiotów wkraczających na rynek ani nie ograniczać rozwoju istniejących konkurentów.

Prawa odbiorców...

Posłowie wzbogacili propozycje Komisji Europejskiej także o inne zapisy, które umacniają w swych prawach najsłabszych uczestników rynku. Klienci powinni mieć m.in.:

- prawo do odstąpienia od umowy z dostawcą energii elektrycznej bez dodatkowych opłat,
- prawo do odszkodowania, jeśli nie są dotrzymywane określone standardy obsługi klienta (np. błędnie skalkulowane lub opóźnione rachunki za energię),
- dostęp do informacji o swoich prawach oraz procedurach odwoławczych za pośrednictwem stron internetowych dostawców energii.
- prawo do zmiany dostawcy energii w terminie nieprzekraczającym dwóch tygodni
- prawo do zakupu energii elektrycznej od dostawcy niezależnie od tego, w jakim państwie członkowskim dostawca jest zarejestrowany.

Co najmniej raz na kwartał odbiorcy powinni być właściwie informowani w sprawie rzeczywistego zużycia energii elektrycznej oraz kosztów. Odbiorca nie może zostać obciążony żadnymi dodatkowymi kosztami tej usługi.

Państwa członkowskie powinny zapewnić rozpowszechnienie inteligentnych liczników

w ciągu 10 lat od wejścia w życie dyrektywy.

Przedsiębiorstwa energii elektrycznej będą mogły wprowadzać cenniki, w których taryfy wzrastają wraz z rosnącym poziomem zużycia energii elektrycznej.

Krajowe organy regulacyjne powinny tworzyć niezależne organy odwoławcze i alternatywne procedury dochodzenia roszczeń, takie jak niezależny mediator ds. odbiorców energii lub organ ochrony odbiorców energii, których zadaniem będzie efektywne rozpatrywanie skarg.

...i ochrona najwrażliwszych

Posłowie upominają się o interesy szczególnie narażonych odbiorców i apelują o podjęcie działań, które doprowadzą do realnego zmniejszenia liczby odbiorców pozostających w kręgu "ubóstwa energetycznego". Ubóstwo energetyczne oznacza sytuację, kiedy odbiorca będący gospodarstwem domowym nie może pozwolić sobie na ogrzanie gospodarstwa domowego do odpowiedniego poziomu ustalanego w oparciu o poziomy zalecane przez Światową Organizację Zdrowia.

Państwa członkowskie powinny podjąć właściwe środki dla ochrony odbiorców końcowych, w szczególności odbiorców wrażliwych, łącznie ze środkami zakazującymi odłączenia od sieci emerytów i osób niepełnosprawnych w zimie.

Europejska agencja regulacyjna

Rola i uprawnienia Agencji ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki stały się kolejnym przedmiotem sporu między przedstawicielami Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej. Posłowie postanowili zaopatrzyć Agencję w uprawnienia regulacyjne, podczas gdy Komisja Europejska widziała ją jako agencję koordynującą współpracę regulatorów krajowych.

Projekt Komisji Europejskiej zakładał powołanie dwóch nowych organów -Europejskich Sieci Operatorów Systemów Przesyłowych (ENTSO), odrębnie dla sieci elektroenergetycznych i gazowych. Każda z nich miałaby prawo ustalania kodeksów sieciowych (np. instrukcji ruchu i eksploatacji sieci), 10-letnich planów inwestycyjnych, rocznych programów prac, planów w zakresie badań i rozwoju. Agencja, według tej propozycji, miałaby pełnić rolę doradczą. Jednak posłowie odwrócili tę zależność i to Agencja będzie zatwierdzać kodeksy, plany i instrukcje przygotowane na podstawie jej wytycznych przez ENTSO. Co więcej, w wersji poselskiej, Agencja będzie mogła kontrolować sposób, w jaki obie organizacje realizują kodeksy sieciowe.

Wraz ze wzrostem uprawnień, wzrasta też odpowiedzialność Agencji, dlatego posłowie chcą mieć kontrolę nad wyborem jej prezesa oraz domagają się regularnych raportów dla Parlamentu z prac Agencji. Jej siedziba, jak przekonują posłowie, powinna znajdować się w Brukseli, co ograniczy koszty podróży i zapewni łatwiejszy kontakt z DG TREN oraz Europejskimi Sieciami Operatorów Systemów Przesyłowych (ENTSO), które nadal będą miały siedzibę w Brukseli, a także z innymi ważnymi stowarzyszeniami zainteresowanych

stron, takimi jak ERGEG.

Propozycje posłów w odniesieniu do Agencji zawarte zostały w sprawozdaniach przygotowanych przez brytyjskiego posła Giles Chicheстера i deputowanego z Hiszpanii Alejo Vidal-Quadras.

Co dalej?

Projekt dyrektywy i rozporządzenia dotyczące rynku gazu będą głosowane podczas posiedzenia Parlamentu w lipcu. Stało się tak między innymi dlatego, że głosując w maju nad projektem dyrektywy gazowej ITRE przyjęło poprawki, ale nie poddało końcowemu głosowaniu całości sprawozdania, umożliwiając swoim przedstawicielom negocjacje z prezydencją i KE, które wysunęły już wtedy konkretny projekt kompromisu (trzeciej drogi). Jednak po dwóch tygodniach negocjacji, ITRE przyjęło raport, w którym poparło obie pierwotne propozycje, tj. rozdział właścicielski lub przekazanie kontroli nad majątkiem (model ISO), ale odrzuciło model forsowany przez grupę ośmiu krajów członkowskich (model ITO).

Andrzej Sanderski
Parlament Europejski
Serwis prasowy

Data publikacji : 19.06.2008
Data modyfikacji : 07.04.2009

[Następny Strona](#)